

บทที่ 8

การสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จริง (Experiential Instruction)

กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนสำหรับการสอนในกระบวนวิชาหนึ่งๆ ผู้สอนสามารถดำเนินการสอนได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหาวิชา ความสนใจ และความกระตือรือร้นในการดำเนินการสอนของครู ระดับความรู้ วย ของผู้เรียน และ การเอาใจใส่งานของผู้บริหารโรงเรียน ผู้สอนอาจจะดำเนินการสอนโดยใช้เทคนิคการบรรยาย หรือจัดการสอนโดยให้ครูเป็นศูนย์กลาง

ตลอดภาคการศึกษาก็ได้ แต่ผลที่เกิดกับผู้เรียนในด้านวิชาการ และการมีพัฒนาการทางด้านสังคมของผู้เรียนจะดีกว่าเมื่อผู้สอนจัดให้มีกิจกรรมการสอนในหลายๆรูปแบบ สำหรับการสอนในกระบวนวิชาหนึ่งๆ นอกจากการจัดให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ และเรียนแบบร่วมมือ (Interactive and Cooperative Learning) ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนในลักษณะกลุ่มแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ ได้พบเห็น สามารถจดจำ และสะสมความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ได้

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จริง

การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จริง มุ่งเน้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในด้านต่างๆดังต่อไปนี้

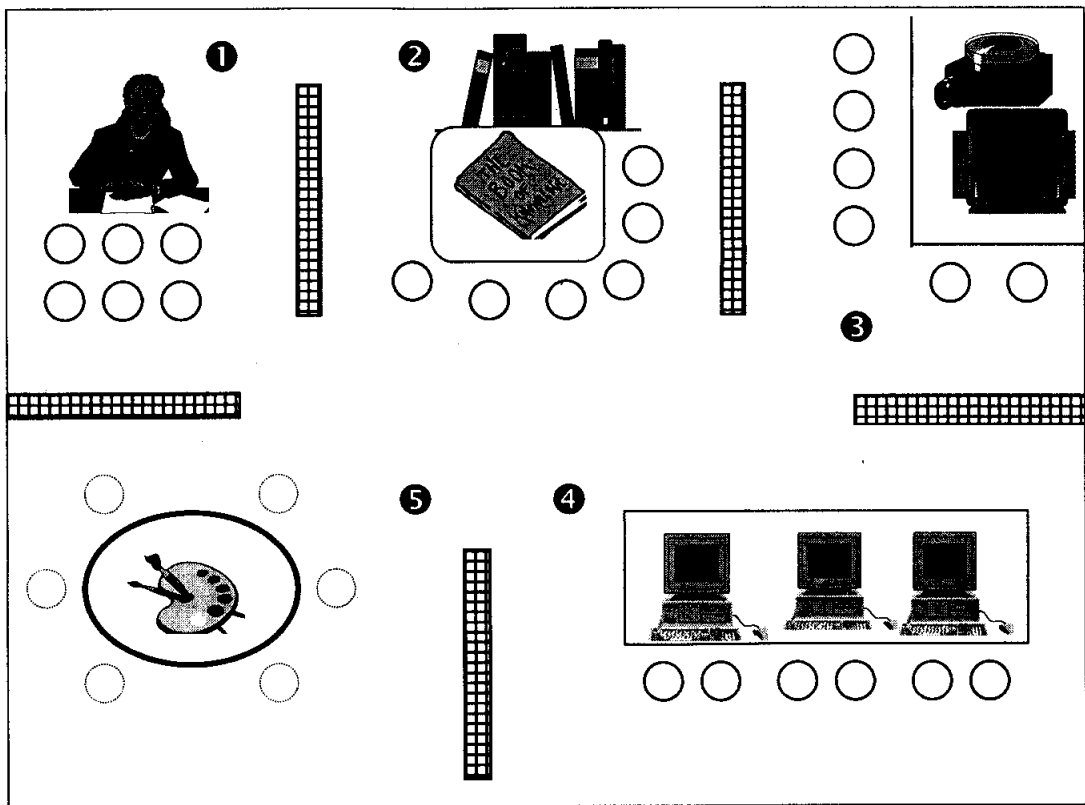
1. ได้ปฏิบัติด้วยตนเอง มีความสามารถที่จะคิดทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยตนเอง สามารถแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น รวมทั้งสามารถตอบสนองข้อโต้แย้งต่างๆ ได้ตามความรู้สึกและความนึกคิดของตนเอง
2. ผู้เรียนมีประสบการณ์จริง หรือมีประสบการณ์ตรงกับสิ่งที่ผู้สอนจัดให้โดยได้การสัมผัส ได้รู้เห็นสภาพความเป็นจริง มีความรู้สึกเสมือนเกิดขึ้นกับตนเอง

3. มีความสามารถที่จะพัฒนาความเข้าใจ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และประสบการณ์ต่างๆที่ได้รับ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตร

แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในลักษณะของกลุ่มนั้น ผู้สอนจะต้องใช้เวลาในการจัดเตรียมทั้งสถานที่ อุปกรณ์การสอน เครื่องมือต่างๆเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียนแต่ละคนได้รับประสบการณ์จริง ซึ่งจะเป็นการเพิ่มภาระส่วนหนึ่งให้แก่ผู้สอน รวมทั้งต้องใช้เวลามากกว่าการสอนปกติ แต่ผลที่ได้จะก่อให้เกิดประโยชน์ ความรู้ และประสบการณ์แก่ผู้เรียนตลอดไป การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จริงมีหลายรูปแบบ ซึ่งจะได้กล่าวพอสังเขปดังต่อไปนี้

1. การจัดศูนย์การเรียนรู้ (Learning center)

การจัดศูนย์การเรียนรู้จะทำให้ครูสามารถสอนผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก หรือให้ความสนใจผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ โดยจัดแบ่งให้ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่ม ทำงานหรือศึกษาในเรื่องอื่นที่ผู้เรียนสนใจ ซึ่งผู้เรียนจะมีความรู้ หรือมีความสนุกสนานในเรื่องที่ตนเองสนใจด้วย การเรียนการสอน

โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ ผู้สอนจะเริ่มจากการบรรยายให้ความรู้ในเนื้อหาวิชาทั้งหมดโดยสรุปก่อน รวมทั้งสิ่งที่ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้เพิ่มเติมได้ในศูนย์การเรียนรู้ แล้วจึงให้ผู้เรียนได้ศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ แต่ละศูนย์ความรู้ต่อไป

ลักษณะของศูนย์การเรียนรู้จะประกอบด้วยสื่อประสมชนิดต่างๆ ในแต่ละศูนย์ความรู้ ซึ่งผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หรือเรียนในลักษณะกลุ่มโดยการอ่านคำแนะนำการใช้สื่อในแต่ละศูนย์ความรู้ และดำเนินกิจกรรม หรือศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามที่กำหนดในใบงาน ซึ่งผู้เรียนบางกลุ่มจะเรียนโดยตรงกับครูผู้สอน และบางกลุ่มจะศึกษาจากเอกสาร หนังสือเรียน รูปภาพ หรือเครื่องมือต่างๆในศูนย์ความรู้ เช่น ชุดการสอน โปรแกรมการเรียน สไลด์ วิดีโอเทป เครื่องคอมพิวเตอร์ และอื่นๆ ดังนั้นในศูนย์การเรียนรู้จะประกอบด้วยศูนย์ความรู้ต่างๆซึ่งมีอุปกรณ์การเรียนรู้ที่เพียงพอ เหมาะสม และอยู่ในตำแหน่งที่ผู้เรียนจะสามารถศึกษาได้โดยไม่รบกวนผู้อื่น นอกจากนี้ผู้สอนจะกำหนด คิดประกาศ หรือเขียนให้ผู้เรียนรับทราบว่า เมื่อผู้เรียนศึกษา หรือเรียนในศูนย์ความรู้หนึ่งๆเสร็จแล้ว ควรจะศึกษาในศูนย์ความรู้ใดต่อไป

ในแต่ละศูนย์ความรู้ของศูนย์การเรียนรู้จะมีสื่อการสอนและคำแนะนำในการใช้ ซึ่งผู้เรียนจะสามารถศึกษาและใช้สื่อการสอนต่างๆได้ด้วยตนเอง สำหรับศูนย์ความรู้ที่ 5 จะเป็นศูนย์ที่เสริมความรู้ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน ในกรณีที่ผู้เรียนศึกษาในศูนย์อื่นๆเสร็จแล้ว ก่อนเวลาที่กำหนด จะสามารถมาศึกษาในศูนย์ที่ 5 ได้ ซึ่งจะประกอบด้วยงานศิลปะ เกมหนังสือ หรือกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยความสนุกสนานก่อนที่จะเข้าศึกษาในศูนย์อื่นๆต่อไป จากตัวอย่างของศูนย์การเรียนรู้ การดำเนินการสอนจะเริ่มเป็นลำดับ ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการสอน ก่อนที่ผู้สอนจะจัดกิจกรรมการสอนในลักษณะของศูนย์ความรู้ ให้แก่ผู้เรียน ควรจะต้องเตรียมดำเนินการในเรื่องต่างๆดังนี้

1) จัดเตรียมสื่อการสอนในแต่ละศูนย์ความรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาในรายกระบวนวิชาของหลักสูตร เช่น ภาพสไลด์ วิดีโอเทป ชุดการสอน โปรแกรมการเรียน ใบงาน หนังสือ หรือเอกสารต่างๆ สำหรับให้ผู้เรียนได้ค้นหาความรู้

2) จัดเตรียมเอกสารแนะนำการใช้ศูนย์ความรู้ ซึ่งจะมีเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน รวมทั้งใบงาน ประกอบด้วยคำสั่งให้ผู้เรียนปฏิบัติการงานในแต่ละศูนย์ความรู้ รวมทั้งแบบทดสอบความรู้ เมื่อผู้เรียนได้ปฏิบัติการงาน และศึกษาความรู้ในศูนย์ดังกล่าวเสร็จแล้ว

3) จัดวางตำแหน่งต่างๆของเครื่องมือในแต่ละศูนย์ความรู้ไม่ให้แออัดมากเกินไป ผู้เรียนสามารถศึกษาในศูนย์ต่างๆได้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีป้ายประกาศให้ทราบ เมื่อเสร็จสิ้นการศึกษาในศูนย์หนึ่งๆแล้ว จะต้องดำเนินการต่อไปอย่างไร

2. การดำเนินการสอน เมื่อผู้สอนจัดเตรียมสื่อต่างๆ และเอกสารสำหรับการดำเนินกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้แล้ว การดำเนินการสอนควรจะเริ่มในลักษณะของกลุ่มใหญ่ก่อน แล้วจึงให้แบ่งเป็นกลุ่มย่อยเพื่อดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้

1) ผู้สอนทบทวนความรู้เดิม และสอนเนื้อหาวิชาใหม่ให้แก่ผู้เรียนในกลุ่มรวมเกี่ยวกับหลักการใหญ่ๆของเนื้อหาวิชาที่จะต้องศึกษาก่อน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบว่า ควรจะเรียนรู้หรือศึกษาเรื่องอะไรบ้างในศูนย์การเรียนรู้

2) อธิบายให้เข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยศูนย์ความรู้ต่างๆ รวมทั้งกฎ และกติกา ในการใช้สื่อการเรียนภายในเวลาที่กำหนด

3) แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ตามศูนย์ความรู้ที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้และให้ผู้เรียนศึกษาภาระงานในแต่ละศูนย์ความรู้ โดยผู้เรียนแต่ละกลุ่มดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดให้ในแต่ละศูนย์ รวมทั้งการทำแบบทดสอบภายในเวลาที่กำหนด และหมุนเวียนกันศึกษาจนครบทุกศูนย์การเรียนรู้

4) หลังจากผู้เรียนได้เรียนครบทุกศูนย์การเรียนรู้แล้ว ผู้สอนจะตรวจสอบใบงานของผู้เรียนในแต่ละศูนย์ความรู้ ประเมินความรู้ และจัดให้มีการทดสอบความรู้ทั้งหมดของผู้เรียนอีกครั้ง

การจัดการสอนในลักษณะของศูนย์การเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องกำหนดกฎ กติกา สำหรับการศึกษานี้ในแต่ละศูนย์ความรู้ รวมทั้งกำหนดระยะเวลาของการศึกษานี้ในแต่ละศูนย์ความรู้ด้วย เช่น ผู้เรียนจะสามารถศึกษาในแต่ละศูนย์ความรู้ไม่เกิน 20 นาที แล้วจึงเปลี่ยนไปศึกษาในศูนย์อื่นต่อไป ซึ่งในแต่ละศูนย์ความรู้ ผู้สอนสามารถเขียนระเบียบปฏิบัติสำหรับให้ผู้เรียนเข้าใจก่อนเข้าศึกษาในแต่ละศูนย์ความรู้ เช่น ให้ผู้เรียนหยิบบัตรคิวก่อนเข้าศูนย์ ลงลายมือชื่อ และเมื่อเข้าศึกษาในศูนย์แล้วให้ปฏิบัติดังนี้ ตัวอย่างเช่น

ศูนย์ความรู้ที่ 2	การอ่าน
<ol style="list-style-type: none">1. เมื่อผู้เรียนมาพร้อมกันจำนวน 6 คน ให้เลือกของ 1 ซอง เพื่อเลือกหัวข้อเรื่อง2. เลือกหนังสือ และอ่านตามที่กำหนดรวมทั้งร่วมกันตอบคำถาม ข้อ 1-10 ข้ออื่นที่เหลือให้ทำเป็นการบ้านและนำส่งในวันรุ่งขึ้น3. เขียนคำตอบข้อ 1-10 พร้อมชื่อของทุกคนลงในกระดาษ และใส่ไว้ในตะกร้า	

ศูนย์ความรู้ที่ 3

ศึกษาจากวิดีโอเทป

1. เมื่อมาพร้อมกัน ให้ทุกคนใส่หูฟัง เพื่อไม่ให้เสียงรบกวนกลุ่มอื่น
2. ใส่เทปลงในเครื่องเทป ดู และศึกษาเนื้อหาที่อยู่ในเทป ซึ่งมีความยาวประมาณ 6 นาที เมื่อดูเสร็จแล้วให้กรอเทปกลับตามเดิม
3. เลือกคำถาม 1 ซอง อ่าน ปริศนาหรือ และร่วมกันตอบคำถามในกระดาษคำตอบ
4. นักเรียนสามารถดู และศึกษาเนื้อหาวิชาจากเทปได้อีกครั้ง เมื่อดูเสร็จแล้วให้กรอเทปกลับตามเดิม
5. เขียนคำตอบ พร้อมทั้งชื่อของนักเรียน และใส่ไว้ในตะกร้า

การจัดตารางเวลาสำหรับการเรียนในศูนย์การเรียน ซึ่งประกอบด้วยศูนย์ความรู้ย่อยๆ นั้น ผู้สอนสามารถกำหนดตารางเวลาเรียนสำหรับผู้เรียนแต่ละคนได้ว่า ในช่วงเวลาใดผู้เรียนจะต้องศึกษาเป็นกลุ่ม หรืออยู่ในศูนย์ความรู้ในเรื่องใด หรือศึกษาด้วยตนเอง และในเวลาใดที่ผู้เรียนจะต้องศึกษา หรือเรียนโดยตรงกับครูผู้สอนเป็นกลุ่ม หรืออาจจะกำหนดให้ผู้เรียนเรียนกลุ่มเดียวกันโดยตลอดในทุกศูนย์ความรู้ก็ได้ สำหรับการกำหนดตารางเรียนให้กับผู้เรียนในแต่ละคนนั้นสามารถทำได้ในลักษณะต่อไปนี้

ตารางการศึกษาในศูนย์การเรียนของ.....

9.00 -9.20	ศึกษาเรื่อง.....	ในศูนย์ความรู้ที่ 2
9.20 -9.40	ศึกษาเรื่อง.....	ในศูนย์ความรู้ที่ 4
9.40 -10.00	ศึกษาเรื่อง.....	ในศูนย์ความรู้ที่ 1
10.00-10.20	ศึกษาเรื่อง.....	ในศูนย์ความรู้ที่ 3

การจัดศูนย์การเรียนสำหรับผู้เรียนในแต่ละระดับความรู้ อาจจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเนื้อหาความรู้ และสื่อการสอนต่างๆ ที่ผู้สอนจัดไว้ในศูนย์ความรู้ ซึ่งเนื้อหาความรู้ในแต่ละศูนย์

ความรู้ที่ผู้เรียนศึกษาจะต้องแตกต่างกัน เช่นมีหัวข้อเรื่องต่างกัน หรือวิชาต่างกันได้ และในบางครั้งอาจจะจัดให้มีแต่สื่ออย่างเดียวกันในทุกศูนย์ความรู้ เช่นชุดการสอน โปรแกรมการเรียน หรือสื่อการสอนที่แตกต่างกันโดยที่ผู้สอนเป็นเพียงผู้ควบคุม ชี้แนะในการทำงานของผู้เรียน อย่างไรก็ตามศูนย์ความรู้ทุกศูนย์ในศูนย์การเรียน ความจะมีสื่อการสอนที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน มีคำแนะนำในการใช้ศูนย์ ซึ่งผู้เรียนสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง รวมทั้งมีแบบประเมินความรู้ของผู้เรียนเมื่อศึกษาในแต่ละศูนย์ความรู้แล้ว

3. การประเมินผลการใช้ศูนย์การเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในลักษณะของศูนย์การเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรตรวจสอบความสนใจของผู้เรียน รวมทั้งจัดทำแบบสำรวจ เพื่อประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดศูนย์การเรียนในแนวทางต่อไปนี้

- 1) ผู้สอนจัดเตรียมการให้ประสบการณ์ความรู้แก่ผู้เรียนในเรื่องต่างๆไปหรือไม่ ก่อนให้ผู้เรียนเข้าศึกษาในศูนย์การเรียน
- 2) ศูนย์การเรียน มีสื่อการเรียน รูปแบบ ตำแหน่งในการจัดวาง และสีสรรที่จะดึงดูดความสนใจของผู้เรียนหรือไม่
- 3) ภาระงานที่มอบให้ผู้เรียนปฏิบัติในแต่ละศูนย์ความรู้ค่อนข้างยาก หรือง่ายเกินไปสำหรับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน
- 4) ผู้เรียนจะทราบผลการเรียนย้อนกลับในทันทีหรือไม่
- 5) ผู้สอนจัดเตรียมแหล่งข้อมูลต่างๆ รวมทั้งเอกสารสำหรับให้ผู้เรียนได้สืบค้นอย่างเพียงพอหรือไม่
- 6) ป้ายประกาศต่างๆในศูนย์การเรียนมีความถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาหรือไม่ สื่อความหมายได้เข้าใจมากน้อยเพียงใด
- 7) กิจกรรมและเนื้อหาวิชาในแต่ละศูนย์ความรู้ ไม่เกี่ยวเนื่องกันใช่หรือไม่
- 8) ในศูนย์การเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างอิสระตามเอกัตภาพ และให้ผู้เรียนได้เรียนในลักษณะของกลุ่มการเรียนหรือไม่
- 9) คำแนะนำในการใช้ศูนย์การเรียนชัดเจน เข้าใจง่ายหรือไม่
- 10) ผู้เรียนจะสามารถมาใช้ศูนย์การเรียนอย่างอิสระ ด้วยตนเองได้หรือไม่
- 11) วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในศูนย์การเรียนมีความคงทนหรือไม่ และมีการดูแลรักษาอย่างไร
- 12) ผู้สอนจะทราบได้อย่างไรว่า เมื่อผู้เรียนเข้าศึกษาในศูนย์ความรู้หนึ่งๆแล้วจะได้รับความรู้ตามเนื้อหาวิชาครบถ้วน ภายในเวลาที่กำหนด
- 13) ผู้สอนจะเก็บรวบรวมคำตอบของผู้เรียนในกิจกรรมต่างๆได้อย่างไร
- 14) ผู้สอน ได้จัดทำระบบการเก็บบันทึกข้อมูลคำตอบของผู้เรียนอย่างไร

การประเมินผลการใช้ศูนย์การเรียนรู้ จะทำให้ผู้สอนสามารถดำเนินการปรับปรุงศูนย์การเรียนรู้ให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ที่สุด สามารถดึงความสนใจของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในลักษณะของกลุ่ม หรือรายบุคคล รวมทั้งได้รับความรู้เนื้อหาวิชาตามที่หลักสูตรกำหนด

การจัดศูนย์การเรียนรู้ เป็นวิธีการสอนที่ผู้สอนสามารถนำมาปรับใช้สำหรับผู้เรียนในระดับประถมศึกษา หรือในระดับมัธยมศึกษา โดยพิจารณาความเหมาะสมในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนในแต่ละศูนย์ความรู้ให้สอดคล้องกับวัย วุฒิภาวะ ความสนใจของผู้เรียน และเนื้อหาวิชาที่กำหนดในหลักสูตรด้วย ซึ่งการเรียนในลักษณะของศูนย์การเรียนรู้ จะทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในรูปแบบต่างๆที่ผู้สอนจัดให้

2. บทบาทสมมติ (Role play)

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ เป็นอีกลักษณะหนึ่งของการกำหนดให้ผู้เรียนเรียนในลักษณะกลุ่ม ปรีกษาหารือและทำงานร่วมกัน และมีประสบการณ์จริง โดยที่ผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดสถานการณ์ และให้ผู้เรียนร่วมกันดำเนินงานในลักษณะกลุ่ม และแบ่งงานกันทำ เช่น การจัดเตรียมสถานที่ การจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการแสดง กลุ่มผู้แสดงบทบาท รวมทั้งกลุ่มสังเกตการณ์ เพื่อประเมินผลการแสดง ซึ่งผู้เรียนจะต้องแบ่งงานกันทำ และแสดงบทบาทตามความถนัดและความสามารถ ผู้สอนจะชี้แนะ ให้ความคิดเห็น และเสริมแนวคิดต่างๆ การดำเนินการสอนประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆดังนี้

1. การเตรียมการสอน

- 1) ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันพิจารณาความพร้อมเกี่ยวกับห้องเรียน ซึ่งอาจจะต้องใช้เนื้อที่สำหรับการแสดง การตกแต่งสถานที่ให้เหมาะสมกับบรรยากาศ รวมทั้งสถานที่สำหรับผู้ชมซึ่งอาจจะนั่งหรือยืน แต่จะต้องเห็นการแสดงอย่างใกล้ชิดและทั่วถึงกัน
- 2) กำหนดระยะเวลาเรียนซึ่งจะต้องใช้เวลามากกว่าการเรียนปกติ
- 3) กำหนดจุดประสงค์ และขอบเขตของปัญหา ซึ่งผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ และระบุสถานการณ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ หรือเข้าใจปัญหา ซึ่งปัญหาที่กำหนดนั้น อาจจะเป็นปัญหาต่างๆของสังคมปัจจุบัน ปัญหาที่สังคมจะต้องร่วมกันแก้ไข แนวคิดทางค่านิยมปัจจุบัน หรือสภาวะทางอารมณ์ที่ยากต่อการแสดงออกของผู้ที่เป็นปัญหา

2. การดำเนินการสอน

1) ผู้สอนจะต้องกำหนดขอบเขตปัญหา เนื้อเรื่องที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ กำหนดสถานการณ์ แนวคิด และบทบาทต่างๆ ซึ่งเชื่อว่าผู้เรียนจะสามารถแสดงได้ตามบทบาทอย่างสมจริง

2) เลือกกลุ่มนักเรียนเพื่อเป็นผู้แสดงในแต่ละบทบาท ซึ่งผู้สอนจะต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้แสดง และอนุญาตให้ผู้แสดงได้แสดงความรู้สึกรของตนเองได้ รวมทั้งยอมรับความคิดเห็นและแนวคิดของผู้แสดง ผู้สอนควรให้ผู้แสดงเลือกบทบาทที่เหมาะสมกับตนเอง ทำให้รู้สึกง่ายที่จะแสดงออกในด้านอารมณ์ และความรู้สึกตามบทบาท หรือแนะนำให้เลือกบทบาทที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับลักษณะของผู้แสดง จะทำให้ผู้แสดงสามารถเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกและมีประสบการณ์ในอีกด้านหนึ่งทำให้สามารถเข้าใจผู้อื่นได้

3) ผู้เรียนกลุ่มหนึ่งจะร่วมกันจัดสถานที่ และสร้างสถานการณ์ตามเนื้อเรื่อง โดยการสมมติสิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียนให้ดูสมจริงตามเนื้อเรื่อง หรือจัดทำฉากประกอบเพิ่มเติมเพื่อความสวยงาม และเหมาะสม สำหรับบทบาทนั้น ผู้สอนอาจบอกแนวคิดกว้างๆ ให้แก่ผู้แสดง และให้ผู้แสดงได้ใช้วิจารณญาณในการเสนอความคิดเห็นของตนเองก็ได้

4) เพื่อเป็นการสอดแทรกเนื้อหาวิชาการในการแสดง ผู้สอนควรจัดให้มีผู้สังเกตการณ์โดยบอกจุดประสงค์ของการแสดงให้ทราบ และกำหนดหัวข้อว่าจะพิจารณา หรือสังเกตในเรื่องใดบ้าง เช่น ให้สังเกตความรู้สึก หรือการแสดงออกของผู้แสดง การใช้คำพูดที่เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการอภิปรายหรือ การวิเคราะห์ เมื่อการแสดงได้เสร็จสิ้นลง ผู้สอนอาจจะกำหนดผู้สังเกตการณ์ 3-4 คน และมอบหมายให้สังเกตในแต่ละเรื่องไป

5) เมื่อได้เตรียมทุกอย่างพร้อมแล้ว ให้ผู้แสดงเริ่มการแสดงตามบทบาทที่กำหนดไว้ ผู้สอนและผู้ชมไม่ควรพูดขัด หรือสอดแทรกในกลางคัน เมื่อพบเห็นปัญหาเล็กๆ น้อยๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ หรือถ้าเห็นว่าเป็นปัญหาของการแสดงที่อาจจะทำให้ลูกถามต่อไป ผู้สอนอาจจะเข้าไปช่วยตามสมควร และโอกาส หรืออาจจะให้ยุติการแสดงก็ได้ เมื่อเห็นสมควรแก่เวลา และมีเนื้อหาเพียงพอที่จะสามารถดำเนินการวิเคราะห์ต่อไปได้

3. การประเมินผลและการวิเคราะห์

ในขั้นต้นจะเป็นการให้ผู้แสดงได้แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกในบทบาทที่แสดงว่า มีความขัดแย้งกับความคิดเห็นของตนเอง หรือเห็นด้วยว่าเป็นบทบาทที่ดี ที่เหมาะสมอย่างไร แล้วจึงถามความคิดเห็นของผู้สังเกตการณ์ จากนั้นจึงจะเป็นการอภิปราย และวิเคราะห์ผลของการแสดง โดยผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดหัวข้อ หรือถามคำถาม เพื่อให้นักเรียนทั้งชั้นได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น

3. การใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation)

การใช้สถานการณ์จำลองในการจัดการเรียนการสอน มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงมากที่สุด ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ได้อย่างถูกต้องเมื่อเกิดสถานการณ์ในลักษณะนั้นๆ ทำให้ผู้เรียนทราบผลของการกระทำของตนเองได้ในทันที รวมทั้งผลที่ตามมาเมื่ออยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งจะสามารถทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแนวคิด และทัศนคติไปในทางที่ดี ที่ถูกต้องได้ แนวทางการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สถานการณ์จำลองมีดังต่อไปนี้

1. ช้้นแนะนำสถานการณ์จำลอง

ผู้สอนอาจจะเริ่มต้นบรรยายสถานการณ์จำลอง จุดมุ่งหมาย ทฤษฎี และหลักการในด้านต่างๆเกี่ยวกับสถานการณ์จำลอง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ เช่นจุดมุ่งหมาย และหลักการเบื้องต้นของการดำเนินกิจการในด้านธุรกิจ การค้าขาย ต้นทุน กำไร การดำเนินการเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด หรือการสมมติสถานการณ์ เช่นในการประชุมคณะกรรมการของบริษัทหนึ่ง ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมจะต้องตัดสินใจ หรือแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดภาวะทางด้านเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป หรือ การบรรยายสถานการณ์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การตัดสินใจเลือกผู้แทนที่ดีที่เหมาะสม เป็นต้น

2. การฝึกให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

การสอนในขั้นนี้ ผู้สอนจะอธิบายบทบาท และหน้าที่ของผู้ที่จะมีส่วนร่วมในสถานการณ์จำลอง เช่นการจำลองสถานการณ์ในด้านการทำธุรกิจค้าขาย เช่นการขายขนม หรืออาหาร ผู้สอนจะต้องติดต่อสถานที่เพื่อให้ผู้เรียนได้ขายของในสถานที่จริงในโรงเรียน เช่นโรงอาหาร หรือสถานที่ที่ใกล้เคียงที่สุด จากนั้นจะมอบบทบาทและให้ความรู้เพิ่มเติมในการดำเนินงานต่างๆ เช่นสิ่งของที่ให้นำมาขาย ผู้ขาย การกำหนดราคาสินค้า การประชาสัมพันธ์ การทำบัญชี และอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ผู้สอนอาจจะแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม และให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มปรึกษาหารือในการดำเนินงาน รวมทั้งศึกษาวิธีการดำเนินงานจากเอกสาร ใบงาน หรือการสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์จริง เพื่อให้การทำธุรกิจค้าขายในกลุ่มของตนในสถานการณ์จำลองประสบผลสำเร็จ

3. การดำเนินงานในสถานการณ์จำลอง

เมื่อถึงกำหนดวันของการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าว นักเรียนจะต้องนำสิ่งของของตนเองจะดำเนินธุรกิจ รวมทั้งแสดงบทบาทของตนเองในเรื่องต่างๆ เช่นการจัดวางสิ่งของในร้าน ให้แลดูน่าสนใจ การแสดงเป็นผู้ขาย การประชาสัมพันธ์ และอื่นๆ รวมทั้งการจัดทำบัญชี รายรับ และรายจ่าย รวมทั้งค่าจ้างแรงงาน ให้เหมือนหรือใกล้เคียงสถานการณ์จริงที่สุด ผู้สอนจะคอย

สังเกตดูความก้าวหน้าในการดำเนินงานของแต่ละกลุ่ม พิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้น และวิธีการแก้ไข ปัญหาของผู้เรียนเมื่ออยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว

4. ผู้เรียนร่วมกันสรุป และรายงานผล

หลังจากการดำเนินงานในสถานการณ์จำลองในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ผู้เรียนจะสรุปผลการดำเนินงาน ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ความขัดแย้งต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาที่ผู้เรียนในสถานการณ์จำลองไม่ได้คิดไว้ล่วงหน้า รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหาของแต่ละกลุ่ม ความสำเร็จและความล้มเหลวในการแก้ปัญหา ซึ่งผู้สอนจะต้องอธิบายให้ทราบว่า สิ่งต่างๆรวมทั้งปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาจะทำให้ผู้เรียนรู้ถึง และเข้าใจ สถานการณ์ต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้นในชีวิตจริงของตนเอง และให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปเป็นรายงาน การวิเคราะห์วิจารณ์สถานการณ์จำลองที่ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อร่วมกันพิจารณาข้อบกพร่อง และประโยชน์ของสถานการณ์จำลองในครั้งนี้

4. การนำเกมมาใช้ในการสอน (Games)

การจัดให้ผู้เรียนเล่นเกมในลักษณะกลุ่มให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในด้านการสื่อสาร รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม รวมทั้งเป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาในด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัยด้วย

การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน บางครั้งเนื้อหาวิชา สภาพแวดล้อมต่างๆอาจทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย การนำเกมมาใช้ในการเรียนการสอน โดยแทรกในช่วงใดช่วงหนึ่งของกิจกรรมการสอน จะสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น และสนใจการเรียนได้ การนำเกมมาใช้เป็นส่วนประกอบในการจัดการเรียนการสอน ส่วนมากนิยมนำมาใช้เพื่อสรุปบทเรียนในตอนหนึ่งๆ หรือเพื่อทบทวนความรู้ โดยอาจจะจัดให้อยู่ในลักษณะของการแข่งขันกันระหว่างกลุ่มเพื่อน ซึ่งครูจัดแบ่งกลุ่มให้ผลของการแข่งขันจะไม่ถือเป็นเรื่องจริงจังมากนัก ในการประเมินผลการเรียน แต่จะเน้นและส่งเสริมให้ทุกคนในชั้นเรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดค้น หาคำตอบ หรือเข้าร่วมกิจกรรม มากกว่าจะเป็นการต่อสู้ หรือการแข่งขันระหว่างเพื่อนด้วยกัน ซึ่งทุกคนจะมีสิทธิที่จะชนะการแข่งขัน สนุกสนาน และร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่ม ลักษณะของการจัดการสอนโดยใช้เกม จะคล้ายคลึงกับการจัดกลุ่มสัมพันธ์ แต่จะนำวิชาการความรู้เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย และเป็นการใช้เวลาไม่มากนัก ดังนั้นเกมสามารถนำมาใช้ในการสอนได้ดังนี้

1. สร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียนเมื่อเริ่มต้นบทเรียนใหม่ เพื่อให้เข้าใจแนวคิดในเรื่องต่างๆไปก่อนการสอน

2. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจแนวคิดของเนื้อหาวิชา และเป็นการทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนเกี่ยวกับแนวคิดของเนื้อหาวิชาที่ได้ศึกษาไปแล้ว
3. เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งที่เรียนไปแล้วมากน้อยเพียงใด ก่อนที่จะเริ่มบทเรียนต่อไป
4. สามารถนำมาใช้สอนเพื่อให้ทราบความคิดเห็นของผู้เรียน การตัดสินใจเลือกของผู้เรียน ทำให้ทราบถึงค่านิยมของผู้เรียนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ รวมทั้งสามารถสร้างลักษณะนิสัยการมีระเบียบวินัยให้แก่ผู้เรียนได้

ขั้นตอนการจัดการสอน โดยใช้เกม มีดังต่อไปนี้

1. ก่อนนำเกมมาใช้ในการสอน ผู้สอนจะต้องจัดแบ่งกลุ่มผู้เรียน ใช้อักษร ตัวเลข หรือชื่อ แทนกลุ่ม เพื่อเปิดโอกาสให้แต่ละกลุ่มได้ร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึงกัน
2. ผู้สอนจัดเตรียมวิธีการเล่นเกม อุปกรณ์ต่างๆ เช่น ภาพ บัตรคำ หรืออื่นๆที่เหมาะสม โดยให้สอดคล้องกับความรู้ในด้านวิชาการที่ผู้เรียนจะได้รับ หรือเพื่อเป็นการฝึกฝนความคิด หรือความรู้ในด้านวิชาการตามที่ต้องการ
3. ระบุวิธีการเล่นเกม การส่งผู้แทนกลุ่มมาเข้าร่วมการแข่งขันในเกม รวมทั้งกำหนดกฎ กติกา เวลา และระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละเกม ซึ่งจะทำให้ผู้ร่วมแข่งขันได้รับคะแนน หรือสามารถเอาชนะผู้อื่นได้
4. เริ่มดำเนินการแข่งขัน หรือการเล่นเกมภายในเวลาที่กำหนด และตามกฎ กติกา กลุ่มที่ทำคะแนนได้มาก หรือกลุ่มที่ชนะจะได้รับรางวัลเล็กน้อยจากผู้สอน เป็นการเสริมกำลังใจ
5. ผู้สอนทบทวนความรู้ทั้งหมด บอก และอธิบายข้อบกพร่องของผู้เรียนทางด้านวิชาการ หรือเนื้อหาความรู้ที่ผู้เรียนอาจจะเข้าใจผิดให้แก่ผู้เรียนรวมทั้งอธิบายให้ผู้เข้าร่วมแข่งขัน เข้าใจ และการแก้ไขที่ถูกต้อง

การนำเกมมาใช้ร่วมกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน และการแข่งขัน จะทำให้ผู้เรียนสนุกสนาน และส่งเสริมจูงใจกระบวนการเรียนการสอนของห้องเรียนข้างเคียง ผู้สอนต้องควบคุมผู้เรียนให้อยู่ในระเบียบ ไม่ส่งเสริมรบกวนผู้อื่นโดยใช้ กฎ กติกา หรือเลือกเกมที่เหมาะสม ซึ่งบางเกม ผู้เรียนจะสามารถร่วมกิจกรรม หรือแข่งขัน โดยไม่ส่งเสริมรบกวนห้องเรียนข้างเคียงได้ นอกจากนี้ อุปกรณ์ต่างๆที่ผู้สอนนำมาใช้ร่วมกับกิจกรรมเกม ควรมีสีสรรที่น่าสนใจ มีขนาด และตัวหนังสือที่เหมาะสม นักเรียนสามารถเห็นได้อย่างทั่วถึงกันทั้งชั้น มีจำนวนที่เพียงพอสำหรับผู้เรียนที่ร่วมกิจกรรมเกมทุกคน รวมทั้งมีรางวัลให้แก่ผู้ชนะการแข่งขัน เป็นรายคน และเป็นกลุ่ม

5. การจัดทัศนศึกษา (Field trip)

การจัดทัศนศึกษา เป็นการให้ผู้เรียนได้ศึกษาสถานที่ต่างๆภายนอกโรงเรียน โดยอยู่ในความดูแลของครู ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริง และเป็นพื้นฐานในการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจที่จะแสวงหาความรู้ต่อไป

การกำหนดสถานที่สำหรับทัศนศึกษา ผู้สอนจะต้องพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

1. จุดประสงค์ของการไปทัศนศึกษา ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในเรื่องอะไรบ้าง

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง

3. เอกสาร ใบงานต่างๆ หรือข้อปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับภาระงานที่ผู้เรียนจะต้องทำในระหว่างการไปทัศนศึกษา และเมื่อกลับจากการทัศนศึกษาแล้ว

4. จำนวนผู้เรียนที่จะไปทัศนศึกษา ซึ่งผู้สอนสามารถแบ่งเป็นกลุ่มรวม หรือกลุ่มย่อยในการปฏิบัติภาระงานต่างๆ รวมทั้งการกำหนดรายชื่อในแต่ละกลุ่ม ก่อนไปทัศนศึกษา

เมื่อผู้สอนพิจารณาสถานที่ที่จะนำผู้เรียนไปทัศนศึกษาแล้ว การดำเนินการขั้นต่อไปที่ผู้สอนจะต้องจัดทำคือ

1. กำหนดวัน เวลาสำหรับการเดินทาง รวมทั้งพาหนะที่ใช้

2. ผู้สอนจะต้องศึกษาสถานที่ ที่จะนำผู้เรียนไปทัศนศึกษาก่อนล่วงหน้า เพื่อที่จะสามารถจัดเตรียมงานต่างๆทางด้านวิชาการ สำหรับผู้เรียนดังนี้

1) อธิบาย และบรรยายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ ที่ผู้เรียนจะไปทัศนศึกษา เกี่ยวกับความสำคัญ หรือในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทางวิชาการ ซึ่งผู้เรียนจะต้องศึกษา ผู้สอนสามารถให้ผู้เรียนดูรูปภาพประกอบการบรรยาย และชี้ให้เห็นข้อสังเกต

2) กำหนดข้อสังเกตที่ผู้เรียนจะต้องดู หรือศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของคำถาม หรือเอกสารใบงาน และมอบให้แก่ผู้เรียนก่อนการเดินทาง เพื่อการจดบันทึก ในระหว่างการทัศนศึกษา และตอบคำถามหลังจากได้เห็นของจริง หรือมีประสบการณ์จริงแล้ว

3) กำหนดภาระงานของผู้เรียนในระหว่างการทัศนศึกษา และหลังจากเสร็จสิ้นการทัศนศึกษา เช่น กำหนดกลุ่มของผู้เรียนก่อนการเดินทาง ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามใบงานที่มอบให้ในระหว่างการทัศนศึกษา และเมื่อเสร็จสิ้นการทัศนศึกษาแล้ว ผู้เรียนจะต้องปรึกษาหารือกันระหว่างกลุ่ม เพื่อรายงานความรู้ที่ได้รับ ข้อคิดเห็นต่างๆ ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของการเขียน และการรายงานหน้าชั้นเรียน

4) ประเมินผลการเรียนรู้ และภาระงานของผู้เรียนในระหว่างการพัฒนา และ ผลการรายงานของผู้เรียน

3. ผู้สอนจัดเตรียมเอกสารต่างๆ เช่นใบขออนุญาตจากผู้ปกครอง เอกสารใบงาน สำหรับผู้เรียน รวมทั้งผู้ช่วยดูแลผู้เรียนในระหว่างการพัฒนาด้วย

การจัดพัฒนา ผู้สอนจะสามารถให้ผู้เรียนได้รู้การดำเนินงานการจัดการในลักษณะ ของกลุ่มการเรียนรู้ได้ โดยการมอบหมายงานให้ผู้เรียนดำเนินงานเป็นกลุ่ม เช่นกลุ่มหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ที่จะต้องไปศึกษา จากเอกสารต่างๆ กลุ่มดำเนินการในด้านการประสานงาน เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารต่างๆ กลุ่มจัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ เช่นแผนที่ หรือเครื่องใช้ต่างๆ สำหรับการพัฒนา รวมทั้งกลุ่มที่รวบรวมรายงานหรือข้อมูลต่างๆจากเพื่อนนักเรียน เพื่อมอบ ให้แก่ผู้สอน ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวจะส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบใน การดำเนินงาน ผู้เรียนมีความกล้าที่จะตัดสินใจดำเนินงาน วางแผนการดำเนินงาน มีความสนุก สนาน ได้รับประสบการณ์ตรง และสนใจที่จะศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเองในส่วนที่ยัง สงสัย หรือเป็นปัญหา

6. การจัดตั้งชมรมวิชาการ (Club)

การจัดกิจกรรมในโรงเรียนสามารถแยกออกได้เป็น 2 ลักษณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2528 : 13) คือ

1. กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึงกิจกรรมที่ครูจัดขึ้นเพื่อประกอบความเข้าใจเนื้อหา สาระของบทเรียน ซึ่งผู้สอนอาจจะมีกิจกรรมบางอย่างเพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในบท เรียนให้ดียิ่งขึ้น การจัดนี้อาจจะจัดในเวลาหรือนอกเวลาโดยมีครูผู้สอนรวมอยู่ด้วย

2. กิจกรรมนักเรียน หมายถึงการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้อย่างกว้างขวาง นอกเหนือจากที่หลักสูตรกำหนดเนื้อหาวิชาไว้

การจัดชมรมวิชาการเป็นกิจกรรมนักเรียนที่เสริมการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยที่ผู้ สอนจะต้องไม่นำคะแนนมาใช้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมในกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมที่จัดขึ้นใน ชมรมวิชาการจะมุ่งให้ผู้เรียนรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ทางด้านวิชาการแก่ตนเอง และ ผู้อื่นในโรงเรียน รวมทั้งให้ผู้เรียนรู้จักการพัฒนาตนเองในด้านสังคม สามารถช่วยเหลือและทำ ตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ทั้งนี้ภายใต้การดูแลของครูในการให้คำแนะนำ และสนับสนุนให้ผู้ เรียนรู้จักการทำงานร่วมกันในลักษณะของชมรมวิชาการในสาขาที่ตนเองสนใจ การจัดตั้งชมรม

วิชาการในโรงเรียน ผู้สอนควรจะต้องเกี่ยวข้อง ให้การสนับสนุน และดูแลผู้เรียนในด้านต่างๆดังต่อไปนี้

1. ให้คำแนะนำ และร่วมกับชมรมในการกำหนดจุดประสงค์ของชมรม กติกา ระเบียบ ข้อบังคับของชมรมให้อยู่ในขอบเขต สำหรับการดำเนินงานในแนวทางที่ถูกต้อง
2. ดูแลและสนับสนุนให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมที่ตนถนัด เพื่อเป็นสมาชิกของชมรมตามความต้องการของตนเอง
3. ให้คำแนะนำ และสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนในชมรมร่วมกันจัดกิจกรรมที่เน้นคุณค่าของการอยู่ร่วมกัน การพัฒนาตนเอง การสร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคม รวมทั้งให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
4. กิจกรรมของชมรมที่จัดขึ้น ควรมาจากแนวคิดของผู้เรียน ในการกำหนดจุดประสงค์ของงาน วางแผนงาน ร่วมกันดำเนินงาน รวมทั้งการเสนอผลงานของชมรม ผู้สอนจะเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้การจัดกิจกรรมของนักเรียนอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม

การดำเนินการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จริง ผู้สอนจะมีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกในการดำเนินการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีประสบการณ์จริง ผู้สอนจะต้องมีประสบการณ์ในการให้คำแนะนำ จัดทำตารางการดำเนินงาน อธิบายกิจกรรมต่างๆให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจน ซึ่งในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จริงนั้น ผู้สอนจะต้องเข้าใจ ค่านิยม ทศนคติ และลักษณะของชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการดำเนินกิจกรรม และคำนึงถึงสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้สอดคล้องกันด้วย